

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

'...

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyet Anayasası'nın 2. maddesinde; 'Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk Milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik bir hukuk Devletidir' hükmüne yer verilmektedir.

Anayasa'nın 10. maddesinde; 'Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz.

Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.' hükmüne; 'Temel Hak ve Hürriyetlerin Sınırlanması' başlıklı 13.maddesinde; 'Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz' düzenlemesine yer verilmiştir.

Öte yandan, 3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu'nun uyuşmazlığın çözümünde uygulanacak olan 6. maddesinde 'Bu Kanunun 1 inci maddesinde belirtilen cihazların bandrolsüz veya etiketsiz satışını yapan imalatçı veya ithalatçıya Kurum tarafından bandrolsüz veya etiketsiz satılan veya satışa arzedilen her cihaz için cihazın satış bedeli kadar idarî para cezası verilir. Bu cihazları bandrolsüz veya etiketsiz satın alan, devralan veya kullananlara bandrolsüz veya etiketsiz her bir cihaz için cihazın rayiç değerinin yarısı kadar idarî para cezası verilir. Tahakkuku müteakip tebliğ edilen para cezalarını ödemeyenler hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre işlem yapılır. Bu maddeye göre kesilecek idari para cezalarına karşı, ilgisine tebliğ tarihinden itibaren, bir ay içerisinde yetkili idare mahkemesinde dava açılabilir.' hükmü yer almaktadır.

Anayasanın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti, bütün işlem ve eylemlerinin hukuk kurallarına uygunluğunu başlıca geçerlik koşulu sayan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurmayı amaçlayan ve bunu geliştirerek sürdüren, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan Anayasaya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, insan haklarına saygı duyarak bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren Anayasa ve hukuk kurallarına bağlılığına özen gösteren yargı

Esas Sayısı : 2011/22

Karar Sayısı : 2012/31

denetimine açık olan, yasaların üstünde yasa koruyucunun da uymak zorunda olduğu temel hukuk ilkeleri ile Anayasanın bulunduğu bilinci olan devlettir.

Bunun yanında hukuk devleti kavramı, kuralların ve müeyyidelerin net olarak önceden belli olduğu, dolayısıyla uyulmayan kararların müeyyidelerinin ne olduğunu insanların önceden bilmesini de ifade eder.

Anayasa Mahkemesi kararlarında belirtildiği üzere, Anayasa'nın 10. maddesine göre yasaların uygulanmasında ayırım gözetilmeyerek ve eşitsizliğe yol açılmayacaktır. Maddede düzenlenen 'Eşitlik' ilkesiyle, birbirinin aynı durumda olanlara aynı kuralların uygulanması ve ayrıcalıklı kişi ve toplumların yaratılması engellenmektedir.

Bu bağlamda, 3093 sayılı Yasanın 6. maddesi değerlendirilecek olursa; ilk anda Kanun maddesinde belirtilen cihazların bandrolsüz veya etiketsiz satışını yapan imalatçı veya ithalatçıların karşılaşacağı cezanın belli olduğu izlenimi uyanmaktadır. Ancak yasa koyucu bandrolsüz cihaz satış miktarı kadar para cezası kesileceği belirtilirken öngörülen cezanın ve yaptırımın üst sınırını belirlememekle Yasanın uygulanması esnasında, yine Yasanın kendinden kaynaklanan sebeplerle eşitsizliğe yol açan sonuçlar doğmaktadır. Bu durum da ilgililerde müeyyidenin oranı idarenin keyfine kalmış bir yasa izlenimi uyandırmaktadır.

Anayasanın 2. maddesinde yer alan hukuk devletinin temel ilkelerinden biri de 'Belirliliktir' Bu ilkeye göre yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuyla yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi de gereklidir. Belirlilik ilkesi, hukuksal güvenlikle bağlantılı olup birey, yasadın, belirli bir kesinlik içinde, hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını, bunların idareye hangi müdahale yetkisini doğurduğunu bilmelidir. Ancak bu durumda kendisine düşen yükümlülükleri öngörebilir ve davranışlarını ayarlar. Hukuk güvenliği, normların öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar.

Yasa kuralı, ilgili kişilerin mevcut şartlar altında belirli bir işlemin ne tür sonuçlar doğurabileceğini makul bir düzeyde öngörmelerini mümkün kılacak şekilde düzenlenmelidir. 'Öngörülebilirlik Şartı' olarak nitelendirilen bu ilkeye göre yasanın uygulanmasında takdirin kapsamı ve uygulama yöntemi bireyleri keyfi ve öngöremeyecekleri müdahalelerden koruyacak düzeyde açıklıkla yazılmalıdır. Belirlilik, kişilerin hukuk güvenliğini korumakla birlikte idare de istikrarı da sağlar.

Değişen sosyal, siyasal ve ekonomik koşullar kimi durumlarda devlet idarelerine bir takım hakların tanınması gereğini ortaya çıkarmıştır. Gelişen, büyüyen, çeşitlenen ve çoğalan toplumsal gereksinimleri yerinde, zamanında ve etkin bir biçimde karşılayabilmek için çağdaş yönetimlerde idareye değişik alanlarda yaptırım uygulama yetkileri tanınmaktadır.

Bu tür idari işlemlere karşı yargı yolu açık olmakla birlikte, bu güvencenin uygulama aşamasından sonra ve ancak itiraz yoluyla ortaya çıkacağı gözönünde bulundurulduğunda, yasa kurallarının yürürlükte olduğu sürece keyfiliği ortadan kaldırmaya yeterli olduğu söylenemez. Hukuk kuralları, yargının yorumuna ihtiyaç göstermeyecek ve uygulayıcılar tarafından anlaşılabilir şekilde açık ve belirgin olmak, ölçülü olmak uygulayıcılara güvence vermek zorundadır.

Esas Sayısı : 2011/22

Karar Sayısı : 2012/31

Buna göre bandrolsüz cihaz satışı nedeniyle para cezası yaptırımının öngörüldüğü 3093 sayılı Yasanın 6. maddesinde; ithalatçı firmalar tarafından malı nihai tüketiciye satacak olan firmaya yapılan satış işleminden sonra, TRT'den bandrol alınması durumunda uygulanması gereken para cezası miktarının nasıl olacağı hususunun, bir diğer ifade ile kusurluluğu azaltan ya da ortadan kaldıran nedenlerin düzenlenmemiş olması ve bandrolsüz satılan veya satışa arzedilen her cihaz için cihazın satış bedeli kadar idari para cezasının kesileceği kuralına yer verilmekle birlikte ihlal ile yaptırım arasında adil bir dengenin sağlanması ve yaptırım uygulanan firmanın ekonomik durumu açısından verilecek olan para cezasında üst sınır belirlenmesi gerekirken belirlenmemiş olması Anayasa'nın Eşitlik ilkesine aykırı olduğu gibi Belirlilik ve Ölçülülük niteliğini de taşıyamaması nedeniyle Anayasanın 2., 10. ve 13. maddelerine aykırılık oluşturmaktadır.

'''